

Sudan

Plan on työskennellyt Sudanissa vuodesta 1977 ja toimii kahdeksalla ohjelma-alueella. Kaikkiaan maassa on 38 500 kummilasta.

Sudanin turvallisuustilanne jatkui epävakaana. Presidentti Omar al-Bashir vakiinnutti asemansa maan johdossa huhtikuissa yleisvaaleissa, jotka kansainvälinen yhteisö tuomitsi epärehellisiksi. Etelässä johtajana jatkoi Salva Kiir. Pohjoisen ja etelän välit kiristyivät entisestään, kun Etelä-Sudanin itsenäistymisestä päättävän kansanäänestyksen ajankohta läheni. Myös Darfurissa väkivaltaisuudet jatkuivat.

Yli 42 miljoonan asukkaan Sudan on öljyntuottajavaltio ja yksi maailman nopeimmin kasvavista talouksista. Vauraus ei kuitenkaan jakaudu tasaisesti, vaan puolet väestöstä elää köyhyydessä. Valtaosa maan työvoimasta saa toimeentulonsa omavaraisesta maataloudesta. Viime vuoden heikot sateet haittasivat ruoantuotantoa ja nostivat viljan, sokerin, ruokaöljyn, saippuan ja lihan hintoja.

Yli 40 prosenttia sudanilaisista on alle 14-vuotiaita lapsia. Plan jatkoi viime vuonna työtään maan lasten ja nuorten oikeuksien toteuttamiseksi. Plan panosti lasten syntymäreisteröintiin, terveydenhoitoon, sanitaatioon ja koulutukseen. Lasten mielipiteet kuuluivat radiossa ja televisiossa.

Plan toimii 66 maassa eri puolilla maailmaa. Tavoitteena on tarjota maailman lapsille parempi tulevaisuus. Planin kaikkien kehitysyhteistyöohjelmien perustana on YK:n lapsen oikeuksien sopimus.

Vuosiraportti esittelee tilannetta heinäkuusta 2009 kesäkuuhun 2010. Maan nykyiset olosuhteet saattavat poiketa kuvattusta.

Miksi Plan toimii Sudanissa?

1. Lapsilla on oikeus elämään – kolmannes alle viisivuotiaista lapsista kärsii aliravitsemuksesta.
2. Lapsilla on oikeus terveyteen – vain joka neljäs maaseudun lapsi käy kunnan käymälässä.
3. Lapsilla on oikeus koulutukseen – nyt 62 prosenttia koulunsa aloittaneista lapsista suorittaa perusopintonsa loppuun.
4. Lapsilla on oikeus mielipiteisiin – tällä hetkellä vain joka viides alle viisivuotias maaseudun lapsi on syntymärekisteröity.

Planin työn painopisteet Sudanissa

- Parantaa lasten ja heidän äitiensä hyvinvointia tukemalla neuvoloiden toimintaa.
- Vahvistaa nuorten tietoisuutta seksuaali- ja lisääntymisterveydestä.
- Parantaa tietoisuutta puhtaan veden, sanitaation ja hygienian tärkeydestä.
- Vahvistaa esi- ja perusopetuksen laatua rakentamalla kouluja ja kehittämällä opettajien ammattitaitoa.
- Vähentää lasten kaltoinkohtelua kouluissa ja kotona.

LAPSEN OIKEUKSIEN SOPIMUS

Sopimuksessa on 54 artiklaa. Sopimus velvoittaa turvaamaan kaikille lapsille ja nuorille

- 1) osuuden yhteiskunnan voimavaroista
- 2) oikeuden suojeluun ja huolenpitoon
- 3) oikeuden osallistua ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti itseään koskevaan päätöksentekoon.

- Parantaa nuorten toimeentulomahdollisuuksia.
- Vahvistaa perheiden ruokaturvaa monipuolistamalla maataloutta ja toimeentulomahdollisuuksia.
- Vahvistaa lasten osallistumismahdollisuuksia.
- Vahvistaa Sudanin katastrofivalmiutta.

Planin työn tavoitteena on, että yhteisön jäsenet etsivät itse ratkaisunsa ja päättävät toteutettavien hankkeiden tärkeysjärjestyksen, sillä he ovat oman elämänsä parhaita asiantuntijoita.

Planin työ 2010

Sudanilaiset terveydenhoidon ammattilaiset ja vapaaehtoiset perehtyivät yleisimpiin lastentauteihin, ravitsemukseen ja malariaan. Alagassa 490 odottavaa äitiä sai tietoa perhesuunnittelusta ja hiv/aidsista. Edduweimissa ja Kassalassa nuoret saivat valistuksen lisäksi mahdollisuuden käydä hiv-testissä.

Lapset kampanjoivat muun muassa ympärileikkausta vastaan, ja Pohjois-Kordofanissa 180 koulun oppilaat valistivat hygieniasta. Plan tiedotti myös tuberkuloosista ja jakoi Edduweimin alueella skorpionin pistoihin vastalääkettä.

Planin sanitaatio-ohjelma eteni hitaasti mutta varmasti, ja 1 178 kotitaloutta käytti itse rakentamaansa käymälää. Ihmiset alkoivat oivaltaa likaisen veden, käymälöiden puutteen ja sairastuvuuden yhteyden. Gulissa 1 820 perhettä sai puhdasta vettä kyläänsä, mikä vapautti lapset kouluun jopa 18 kilometrin vedenhakumatkoilta.

Perheiden ruokaturva koheni maatalousneuvonnalla, ammattikoulutuksella ja mikroluotoilla.

Plan kehitti lasten esiopetusta varustamalla tiloja, kouluttamalla ohjaajia ja valistamalla vanhempia. Panostuksesta hyötyi 13 059 lasta. Plan kohensi myös perusopetuksen laatua rakentamalla kouluja sekä perehdyttämällä opettajia oppilaskeskeisiin työskentelymenetelmiin.

Plan tuki kouluruokailua, mikä ehkäisi varsinkin tyttöjen koulupudokkuutta. Lisäksi viranomaiset, vanhempainyhdistykset ja yhteisöjen vaikuttajat pohtivat muiden muassa lapsiystävällistä koulumallia ja tyttöjen koulutuksen merkitystä.

Etelä-Sudanissa Plan jatkoi tukeaan Juban ja Lainyan teknisille kouluille. Työ on tuottanut tulosta, ja tyttöjen osuus alan opiskelijoista on kasvanut.

Lasten oikeudet näkyivät 25 televisio-ohjelmassa ja kuului 114 radiolähetyksessä. Lasten oikeuksien lisäksi Planin järjestämissä tilaisuuksissa keskusteltiin myös rauhankasvatuksesta. Nuoret saivat tukea omien yhdistystensä perustamiseen.

Kohokohdat

13 538 lasta on syntymärekisteröity.

24 508 oppilasta on saanut kouluaterian.

10 805 lasta ja nuorta on osallistunut rauhanfestivaaliin.

Terveys

Vuoden 2010 saavutuksia

2 500 vanhemmalle lastenhoito-oppia

249 naista koulutettu terveysvalistajiksi

13 225 esi- ja peruskoululaista osallistui hygieniakampanjaan

Lapset opettavat vanhempia huolehtimaan pienokaisistaan

Valkoisen Niilin rannalla Gulin alueella sijaitsee kylä. Sen runsaat tuhat asukasta on köyhiä ja lapset aliravittuja, koska vanhemmat eivät ole osanneet huolehtia lapsistaan. Planin tuella 12 lasta ryhtyikin valistamaan aikuisia lastenhoidosta. Keinoina olivat laulu ja teatteri, ja aiheiksi valikoituivat aliravitsemus, ripuli, hengitystietulehdukset, malaria, rokotukset ja lisäravinnon valmistaminen paikallisista raaka-aineista.

16-vuotiaan Ikramin tavoin lapset hyötyivät itsekin opeistaan.

”Olen oppinut, että ensimmäiset puoli vuotta lapselle annetaan vain äidin rintamaitoa ja sen jälkeen lisäksi ravitsevaa ruokaa”, seitsemäsluokkalainen tyttö kertoo.

”Kyläläiset pitävät tavastamme kertoa tärkeistä asioista teatterin, laulun ja keskustelun keinoin. He pitävät meitä pikkulääkäreinä”, Ikram jatkaa.

”Kylässämme on tapahtunut myönteistä kehitystä”, vahvistavat Ikramin tavoin aikuisia valistaneet Osama ja Mohamed.

Koulutus

Vuoden 2010 saavutuksia

14 luokkahuonetta rakennettu

330 opettajalle koulutusta

2 985 oppilaalle hygieniakoulutusta

Kiden käy koulua ja vie ruokaa kotiinsa

Etelä-Sudanissa monien tyttöjen vanhemmat ajattelevat, että koulunkäynti pilaa hyvin suunnitellut naimakaupat. Tyttöjen on tarkoitus mennä varhain naimisiin ja siten vahvistaa klaanisiteitä sekä tuottaa perheelleen monta lehmää. Koulutettuna tyttö voi haluta livetä perinteistä, ja siksi heidän koulutustaan ei tueta.

Jubassa ja Lainyassa Plan houkutteli varsinkin tyttöjä kouluun ruokapaketeilla. Tytöt saivat kuukausittain kotiin vietäväksi nelisen kiloa ruokaöljyä ja 12,5 kiloa viljaa, jos kävivät koulua vähintään 18 päivää kuukaudessa.

Kiden oli yksi ohjelmaan osallistuneista tytöistä. Seitsemäslapsisen perheen nuorimpana tyttärenä hänelle oli jo nimetty tuleva aviomies. Hän muistaa päivän, jolloin hän toi ensimmäisen ruokapaketin kotiin.

”Kaikki olivat tyytyväisiä, koska olimme syöneet pari päivää vain keitettyjä vihanneksia ilman leipää. Nyt isäni kannustaa minua kouluun, hän osti minulle jopa koulupuvun. Hän näkee, että koulutettuna minusta on hyötyä perheelleni”, Kiden kertoo.

Perheiden toimeentulo

Vuoden 2010 saavutuksia

1 330 viljelijälle koulutusta

225 nuorelle ammattikoulutusta

471 jäsentä mikroluottoyhdistyksissä

Amna kouluttaa neljä lastaan lisätienesteillään

Amna on 45-vuotias neljän lapsen äiti kylästä Alagasta. Vielä jonkin aikaa sitten hänen perheensä tilanne näytti synkältä:

aviomies työskenteli Saudi-Arabiassa ja lähetti kotiin rahaa neljän kuukauden välein. Amna itse tienasi opettajana 60 euroa kuukaudessa, mutta palkanmaksu oli epäsäännöllistä. Rahapulassaan Amnan perhe söi vain kaksi kertaa päivässä ja asui ahtaasi yhdessä huoneessa.

Sitten Amna sai Planilta lehmän ja vasikan, joita perhe ryhtyi yhdessä hoitamaan. Lehmät lisääntyivät, ja niiden maitoa riitti myytäväksi. Nyt vanhin poika Mohammed opiskelee yliopistossa, keskimmäiset lapset Mustafa ja Medina käyvät yläkoulua ja kuopus Yousuf jatkaa alakoulussa. Perhe asuu kolmen huoneen ja keittiön talossa.

”Kaukana ovat päivät, jolloin söimme vain kaksi kertaa päivässä. Nyt myymme maitoa ja ostamme lihaa, leipää, riisiä ja

pastaa – käteisellä, emme velaksi. Lapset tuovat naapurikylistä kavereitaan meille aamiaiselle”, Amna kertoo tyytyväisenä.

Tulevaisuus

Tänä vuonna Plan jatkaa pitkäjänteistä yhteistyötä lasten ja aikuisten kanssa heidän elinolojensa parantamiseksi. Tavoitteena on kaikkien lapsen oikeuksien toteutuminen.

Sudanissa nykyiset hankkeet jatkuvat vuoteen 2016 asti. Tänä vuonna Plan panostaa lasten ja nuorten oikeuksien edistämiseen.

Kiitos, että kummina sinä teet mahdolliseksi hankkeiden suunnittelun ja toteutuksen Sudanissa.

USKO LAPSIIN

Plan Suomi Säätiö | Pasilanraitio 5, 2. krs | 00240 Helsinki | Puh (09) 6869 800 | Faksi (09) 6869 8080 | plan.fi

